

UKM 10.2/18 Resolusjon

Samiske barn og ungdoms rett til eget språk, identitet og kultur

Temaet for ungdommens kirkemøte 2018 er "hindre dem ikke" og setter fokus på barn og unges rettigheter. Det er dette temaet denne resolusjonen er utarbeidet på.

Ungdommens kirkemøte i 2017 uttalte i vedtaket i saken Tro under press:

"Ungdommens kirkemøte ser med bekymring på at den samiske trospraksis, språk og kultur, tross gjentatte vedtak fra både Ungdommens kirkemøte, Kirkemøtet og andre organer, fortsatt er under press." (UKM 08/17)

For barn og unge tilhørende en urfolksgruppe, er språk en svært viktig del av ens identitet. Den offisielle fornorskingspolitikken som ble ført i Norge frem til 1950-årene, har resultert til at veldig mange samiske barn og unge vokser opp uten tilknytning til sine samiske språk, og kjennskap til sin egen bakgrunn. Det er fremdeles tilknyttet stor skam blant mange eldre med samisk tilknytning, noe som gjør at mange samiske barn og unge ikke får kunnskap om sine røtter. Ved at samiske barn og ungdom ikke får tilstrekkelig tilgang til ens eget språk og kultur, blir deres rett til å utvikle en trygg samisk identitet hindret og de får dermed en oppvekst uten den samiske identitetsutviklingen som er avgjørende for senere i livet.

Samiske barn og unges tilgang til eget språk og kultur er under sterkt press, samtidig har Norge signert og ratifisert flere internasjonale avtaler som skal sikre deres rettigheter. Urfolk har et særlig vern gjennom ILO-konvensjon 169.

"Det skal settes i verk informasjonstiltak i alle sektorer av nasjonalsamfunnet, og særlig blant de grupper som er i mest direkte kontakt med vedkommende folk, for å fjerne eventuelle fordommer overfor disse folk. For å oppnå dette, skal det settes inn ressurser for å sikre at lærebøker i historie og læremidler for øvrig gir et rettferdig, korrekt og informativt bilde av disse folks samfunn og kultur." (ILO 169.31)

UKM 2018 mener at dette ikke er oppfylt i tilstrekkelig grad, som hindrer samiske barn og unges rett til å bli kjent med egen kulturarv. UKM 2018 vil også sette fokus på at det ikke er satt inn ressurser for å sikre korrekt kunnskapsformidling. Mangel på kunnskap om samisk historie i Norge, fører til at fordommer blir forsterket.

Flere samiske barn og unge opplever i møte med norsk skole at deres rett til å lære eget språk ikke blir respektert eller ivarettatt. Nordsamisk er klassifisert som truet, mens sørsamisk og lulesamisk er klassifisert som alvorlig truet (Unesco, Atlas over truede språk, unesco.no/kultur/truede-sprak/). UKM 2018 mener dette bryter med Norges forpliktelser til å bevare urfolks språk og ivareta urfolkarnas rett til å lære språket til den gruppen de tilhører (ILO Art. 28 1. og 3.)

DEN NORSKE KIRKE

Ungdommens kirkemøte 2018

- **UKM 2018** vil oppfordre regjeringen ved kunnskapsminister Jan Tore Sanner til å etterfølge sine forpliktelser i ILO 169.31 ved å forsikre seg om at lærebøker i norsk skole gir et rettferdig, korrekt og informativt bilde av samisk historie, samfunn og kultur.
- **UKM 2018** krever at det settes et større fokus på samisk historie og kultur i lærerutdanningen, med hensikt om å gi alle elever i norsk skole grunnleggende korrekt kunnskap og fordomsfrie holdninger til det samiske.
- **UKM 2018** krever at samisk kirkeliv og kultur tas inn i grunnutdanningen til kirkelige stillinger.
- **UKM 2018** mener at kirkemøtet, og de sentrale kirkelige råd må sette et større fokus på samiske barn og unges rettigheter, blant annet ved å gi mer midler til tiltak som retter seg mot samisk barn og ungdom.
- **UKM 2018** gir sin støtte og oppslutning til samiske barn og unges kamp om å bli hørt, slik at samiske barn og unges tilgang til deres rettigheter og til egen identitet, ikke blir hindret.

ILO-konvensjonen artikkel 169

ILO-konvensjonen om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO- 169) ble vedtatt på ILOs 76. arbeidskonferanse i Genève i juni 1989. Konvensjonen ble ratifisert av Norge som første stat 20. juni 1990.

Hovedmålsettingen til ILO-169 er å gi urfolk rett til å bevare sin identitet som folkegruppe, og at de skal ha rett til å bevare og videreutvikle sin livs-form og sin kultur på deres egne premisser, og at myndighetene skal ha plikt til aktivt å støtte dette arbeidet. ILO-169 er i tillegg det viktigste in-ternasjonalt bindende instrument som gjelder urfolks landrettigheter.

Skogvang, Susann Funderud. Ilo Konvensjonen Om Urfolk Og Stammefolk. https://snl.no/ILO-konvensjonen_om_urfolk_og_stammefolk.